

Rørosbanen
(Koppang) – Tynset, Rendalen kommune
Hanestad, Km 282,749 – 287,107
Sikring og sanering av planoverganger Hanestad
Naturkartleggingsrapport

00A	Naturregistreringer	08.10.2025	INGR	TRR	KRB
Revisjon	Revisjonen gjelder	Dato	Utarb. av	Kontr. av	Godkj. av
Tittel: Rørosbanen (Koppang) – Tynset, Rendalen kommune Hanestad, Km 282,749 – 287,107 Miljøkartleggingsrapport		Antall sider:			
		10			
		Produsent:	Multiconsult		
		1. Prod.tegn.nr.:	2.	3.	4.
		Erstatning for:	5.		
		Erstattet av:	6.		
Prosjektnr.: 60033352 Parsell: 00		Dokument-/tegningsnummer: POM-00-A-05703		Revisjon: 00A	
		FDV-dokument-/tegningsnummer:		FDV-rev.:	

Notat

OPPDRAG	10252587-100 Hanestad	DOKUMENTKODE	10252587-100-RIM-NOT-002
EMNE	Kartlegging av natur	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Bane NOR	OPPDRAGSLEDER	Kristian Brødreskift
KONTAKTPERSON	Anh Vu Nguyen	UTARBEIDET AV	Ingvill Reistad
KOPI		ANSVARLIG ENHET	Naturressurs midt

SAMMENDRAG

Bane NOR har et landsomfattende planovergangsprosjekt med formål å fjerne alle usikra planoverganger for å forbedre sikkerheten på og langs jernbanen. Det ble gjennomført en kartlegging for forvaltningsrelevante naturtyper etter M-2209, rødlista og fremmede arter (planter) av planovergangene ved Hanestad i Innlandet den 20. juni 2025. Naturtypene flomskogsmark og eng-aktig sterkt endret fastmark ble registrert. Fremmedartene blåleddved og syrin ble registrert. Det ble ikke registrert noen rødlistede arter. Det ble registrert noen gamle trær langs traseen som bør ivaretas under anleggsfasen.

1 Hanestad

Hanestad ligger i Rendal kommune i Innlandet fylke.

Figur 1-1. Oversiktskart over planovergangen Hanestad.

Lengden på traséen er totalt ca. 3,4 km. Traséen har to deler, i dette dokumentet beskrives de som Hanestad sør og Hanestad nord. Planområdet ligger langs strekket ved Hanestad stasjon.

1.1 Eksisterende kunnskapsgrunnlag

Deler av planområdet har vært kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks M-2209 av Multiconsult i 2020. Naturtypen eng-aktig sterkt endret fastmark ble registrert litt øst for stasjonen (se Tabell 1-1 og Figur 1-2). Utenfor planområdet på Storholmen har det blitt registrert åpen flommark og naturbeitemark etter DN-håndbok 13 av Sigve Reiso og Tom Hellik Hofton i 2005. Videre er fremmedartene vinterkarse (NR) og vårpengeurt (PH), samt den rødlistede arten aurbjørnemose (VU) registrert i nærområdet iht. Artskart. Det ikke registrert noen rødlista arter av planter, sopp eller lav i området iht. Artskart. Det er heller ikke registrert noen fremmedarter av mose, sopp eller lav på Fremmedartslista 2023 i området.

Tabell 1-1. Informasjon om den registrerte naturtypen Eng-aktig sterkt endret fastmark, hentet fra naturbase.no. ID referer til lokalitetens ID som er tilgjengelig i Naturbase. Områdebeskrivelse er iht. metodikk angitt i M-2209.

Naturtype	Områdebeskrivelse	ID
Eng-aktig sterkt endret fastmark	Deler av arealet var i brakkleggingsfase, derfor ble tilstanden satt til moderat. Arealet ble kartlagt gjennom et Bane Nor oppdrag. Her var et avgrenset areal rundt stasjonen definert. Enga fortsetter utenfor undersøkelsesområdet, derfor kan totalt naturmangfoldet være større enn definert da arealet da kan komme over grenseverdien Naturmangfoldet var satt til moderat da det innenfor det avgrensede området ble observert tre habitatspesifikke arter. Lokalitetskvaliteten på lokaliteten er <u>moderat</u>. Ifølge verditabellen i håndbok for konsekvensutredning M-1941 ville lokaliteten fått stor verdi.	NINFP2010042084

Figur 1-2. Utsnitt fra NiNWeb som viser lokaliteten til den tidligere registrerte naturtypen eng-aktig sterkt endret fastmark er markert skravert i lilla, og området som ble kartlagt i 2020 i blått. Området som ble kartlagt i 2025 er markert med rødt.

1.2 Kartlegging

Området ble befart og kartlagt for forvaltningsrelevante naturtyper (rødlista og/eller av sentral økosystemfunksjon) iht. M-2209, versjon 2024, rødlista arter (planter) og fremmedarter den 20. juni 2025 av Ingvill Reistad (biolog). Arealet innenfor det planlagte veiutlegget, samt 10 meter ut fra denne ble kartlagt.

1.3 Registreringer

Det ble ikke registrert noen rødlista arter i det undersøkte området.

1.3.1 Naturtyper

Det ble registrert en flomskogsmark med moderat tilstand, lavt naturmangfold og lav lokalitetskvalitet, se Tabell 1-2, Figur 1-3, Figur 1-4 og Figur 1-5. Den tidligere registrerte lokaliteten av eng-aktig sterkt endret fastmark ble registrert på nytt, se Tabell 1-2, Figur 1-6 og Figur 1-7. Grensene til lokaliteten er noe endret siden sist, da lokaliteten i 2020 kun ble registrert innenfor den da definerte prosjektgrensen. Variablene, tilstanden og naturmangfoldsvurderingen er fremdeles det samme per 20. juni 2025 som i 2020, se Tabell 1-1.

Tabell 1-2. Informasjon om de registrerte naturtypene. ID referer til lokalitetens ID som etter hvert vil bli tilgjengelig i Naturbase. Områdebeskrivelse er iht. metodikk angitt i M-2209, versjon 09.04.2024.

Naturtype	Områdebeskrivelse	ID
Flomskogsmark	Tilstand er vurdert til svært redusert på grunn av at skogen er normalskog i hogstklasse 2 (skogbestandsdynamikk 7SD-NS-2). Det går en traktorvei gjennom lokaliteten. Kjørespor er derfor satt til 25-50%. Det ble ikke registrert noen fremmedarter i lokaliteten. Vassdragsreguleringsintensitet er satt til ubetydelig regulering (2). Tresjiktet består i hovedsak av gråor, gran, bjørk, selje og rogn. Feltsjiktet består blant annet av engsnelle, mjødurt, geitrams, vendelrot, tyttebær, harerug, tettegras, engsoleie og myrhatt. Langs veien på østsiden er det en grøft. Lokaliteten er kuttet av prosjektgrensen. Lokalitetskvaliteten på lokaliteten er <u>svært lav</u>. Ifølge verditabellen i håndbok for konsekvensutredning M-1941 ville lokaliteten fått middels verdi.	NINFP2510201915
Eng-aktig sterkt endret fastmark	Lokaliteten er kartlagt tidligere i 2020 av Multiconsult. Tilstand er vurdert til moderat som følge av at deler av arealet er i brakkleggingsfase. Lokaliteten har ikke spor etter gjødsling, og bærer preg av lang tids slått (ekstensiv bruk). Ingen fremmedarter er registrert i lokaliteten. Lokaliteten ligger mellom jernbane og elv. Naturmangfold vurderes til moderat som følge av at det ble observert tre habitatsspesifikke arter i lokaliteten (hvitmaure, ballblom og rødknapp). Ingen rødlistede arter ble registrert i lokaliteten. Feltsjiktet består ellers blant annet av hundekjeks, mjødurt, markjordbær, skogstorkenebb, gulflatbelg, engsoleie, matsyre, vårpengeurt, rødkløver, ryllik, fuglevikke, grasstjerneblom, gullris, stemorsblom og engreverumpe.	NINFP2510214766

	Lokalitetskvaliteten på lokaliteten er <u>moderat</u> . Ifølge verditabellen i håndbok for konsekvensutredning M-1941 ville lokaliteten fått stor verdi .	
--	--	--

Figur 1-3. Flomskogsmark. Glomma skimtes mellom trærne. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

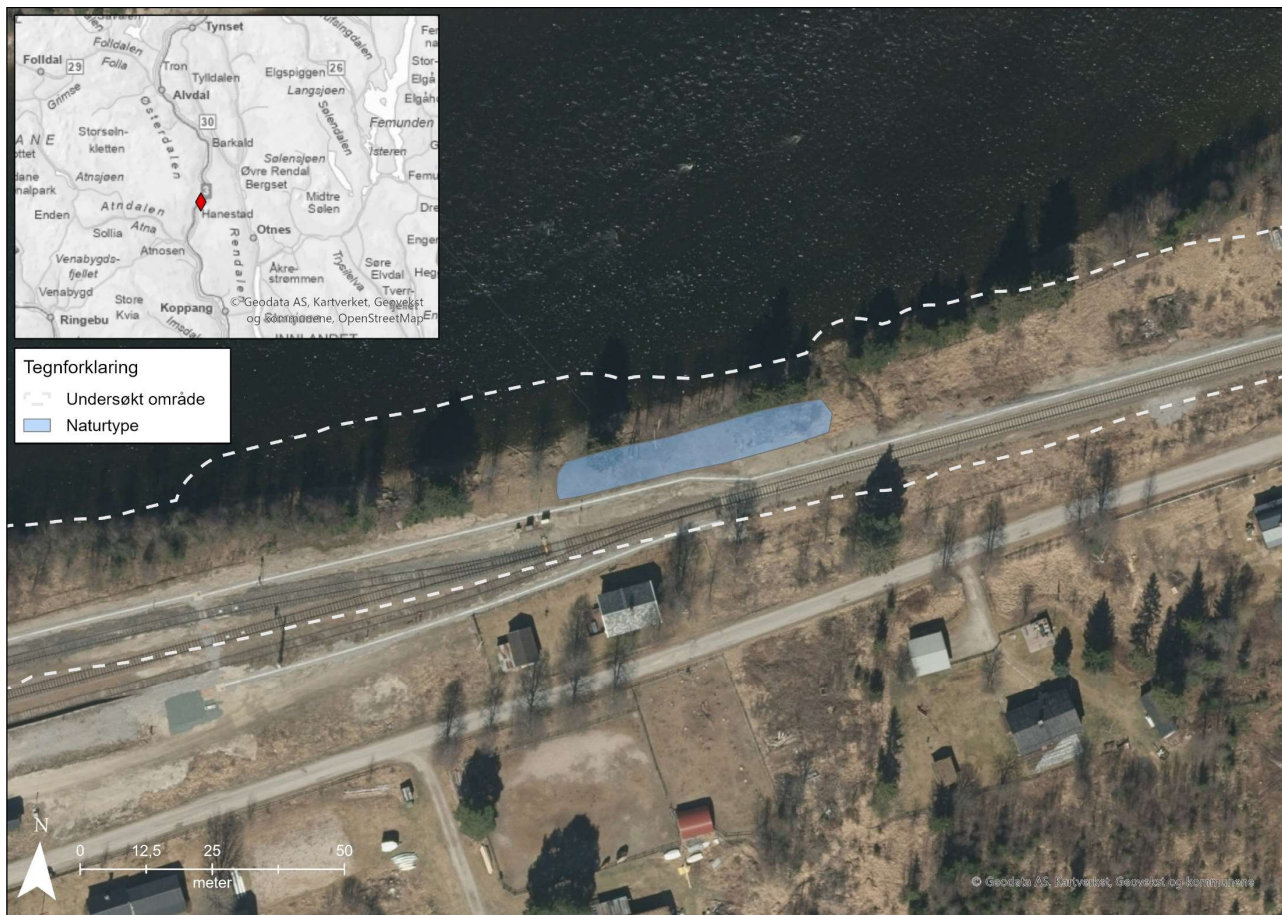
Figur 1-4. Venstre: traktorvei gjennom flomskogsmarka Høyre: sandbunn i traktorveien. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Figur 1-5. Lokaliteten til flomskogsmarka.

Figur 1-6. Venstre: Eng aktig sterkt endret fastmark oversiktsbilde. Høyre: hvitmaure, en av de habitatsspesifikke artene. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Figur 1-7. Lokaliteten til naturtypen eng-aktig sterkt endret fastmark.

1.3.2 Fremmedarter

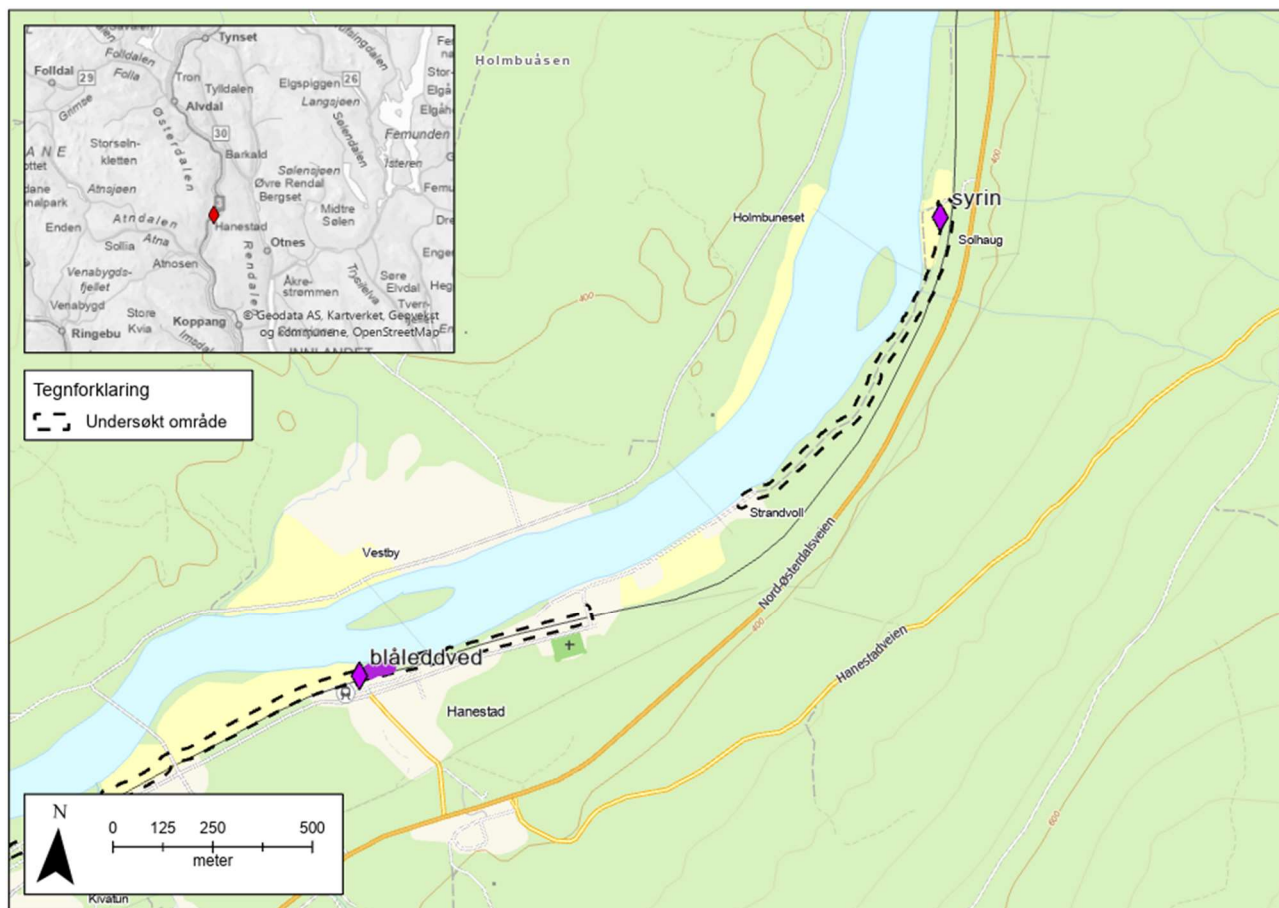
Det ble registrert flere fremmedarter i området, se Tabell 1-3, Figur 1-8 og Figur 1-9. Det var en stor forekomst av blåleddved i hele skogholtet ved stasjonen mellom toglinja og elva. En syrin vokste utenfor området i en hage.

Tabell 1-3. Oversikt over kartlagte fremmedarter i tiltaksområdet med informasjon om risikokategori og spredningsmekanismer.

Fremmedarter	Risikokategori	Spredningsmekanisme
Blåleddved	Svært høy risiko - SE	Spres videre med frø.
Syrin	Svært høy risiko - SE	Spres videre med frø og fragmenter i jordmasser. Infisert jorddybde opptil 150 cm. Horisontal vekst opptil 5 m i diameter.

Figur 1-8. Blåleddved. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Figur 1-9. Kart over fremmedarter i Hanestad.

1.3.3 Artsmangfold av planter

Hanestad sør består hovedsakelig av arealtypene dyrka mark, skog og gråareal (vei og hage), se Figur 1-10.

Skogsområdene er veldig varierende. Noen steder tørr bærlyngskog og andre steder fuktigere svak lågurtskog. Tresjiktet består av furu, bjørk, gran, selje og rogn. Feltsjiktet består blant annet av skogsnelle, teiebær, stormarimjelle, rød jonsokblom, skogstjerne, gullris, skogstorkenebb, tyttebær, blåbær, vendelrot, maiblom, fugletelg, gjøkesyre, markjordbær, firblad, bringebær og geitrams.

Figur 1-10. Kanten av den ene dyrka marka i området. Grenser til et skogholt. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Hanestad nord består i hovedsak av arealtypene skog og gråareal (traktorvei), se Figur 1-11.

Skogen langs traktorveien består av dyrket mark og blåbærskog og svak lågurtskog i hogstklasse 2 og 4. Tresjiktet består av gran eller furu med innslag av bjørk, rogn og selje. Feltsjiktet i skogen består blant annet av blåbær, smyle, skogstjerne, gullris, tyttebær og geitrams. Se Tabell 1-2 for informasjon om flomskogsmarka.

Figur 1-11. Skog som er i ferd med å vokse opp etter flatehogst. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

1.3.4 Andre registreringer

Det ble registrert ei stor selje ved utløpet til Kiva, samt flere store bjørker på fritidstomter ved dagens planovergang, se Figur 1-12.

Figur 1-12. Venstre: selje ved utløpet til Kiva. Høyre: bjørk ved dagens planovergang. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

1.4 Anbefalte tiltak

For planområdet er det foreslått følgende tiltak med tanke på naturmangfold:

- Håndtere fremmede arter slik at de ikke spres videre som følge av tiltaket. Generelle regler for håndtering av fremmede arter er følgende:
 - Kost/vask maskiner før og etter håndtering av fremmede arter/infiserte masser, også innenfor prosjektet når maskinene flyttes fra et infisert område til et «rent» område.
 - Planten:
 - Dersom planten ikke har blomster eller frø, skal planten fjernes og leveres som organisk materiale.
 - Dersom planten har blomster og/eller frø, skal planten lukes/fjernes. Deretter legges i tette poser/containere og leveres til godkjent mottak.
 - Røtter og infiserte masser:
 - Om fare for spredning med fragmenter/plantedeler skal røtter og infiserte masser graves opp og mellomlagres i lukket container og leveres til godkjent mottak. Alternativt skal de forurensa massene legges tilbake på samme sted. Dekk de infiserte massene med minst 1 meter rene masser.

For å minimere inngrepet på naturtypen flomskogsmark anbefales det å bygge veien så nære jernbanen som mulig.

Naturtype-lokaliteten med eng-aktig sterkt endret fastmark kommer til å gå tapt når veien bygges ut. Det anbefales derfor å ta av det øverste jordlaget (som inneholder en verdifull frøbank), mellomlagre disse i separate ranker og bruke disse massene som øverste jordlag på grøftekanten til den nye veien. Mellomlagringsperioden bør være så kort som mulig for å unngå at frøbanken går tapt. Rankene bør ikke være høyere enn 1, meter, for å unngå at jordstruktur forringes ved komprimering. Legg ikke rankene i forsenkninger slik at fuktighetsforhold avviker fra dagens forhold.

Det anbefales så langt det gjør seg mulig å bevare store og gamle seljer og bjørketrær enten ved å legge traseen rundt eller å flytte treet. Der dette ikke er mulig anbefales det å plante nye trær av samme treslag.

1.5 Andre hensyn

Da det kun er foreslått ett alternativ til ny trasé for vei, er det ikke mulig å foreslå det beste alternativet med tanke på naturmangfold. Påpeker likevel at det er et nasjonalt mål om at mindre enn 2000 dekar dyrka mark skal omdisponeres til andre formål. Matjord er en ikke-fornybar ressurs. Når matjord berøres, må det søkes om omdisponering etter jordlova. Kommunen vil med stor sannsynlighet kreve at det skrives en matjordplan for tiltaket. I planen skal det beskrives hvordan matjorda skal ivaretas og flyttes. Å flytte matjord er siste utvei da kvaliteten på matjord reduseres ved flyttingen. Det anbefalte tiltaket er alltid å unngå berøring med matjord.